

Ліна Чернявська,

науковий співробітник,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

e-mail: lina2014.cher@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7703-540X>

БІБЛІОТЕКА ЯК УЧАСНИК ДІАЛОГУ СУСПІЛЬСТВА З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ НА ШЛЯХУ ДОСЯГНЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПАРИТЕТУ В УКРАЇНІ

У статті досліджено проблеми участі бібліотек в утвердженні основ гендерної рівності в інформаційному суспільстві, акцентовано увагу на можливості використання цифрових інформаційно-комунікаційних ресурсів для забезпечення доступу до гендерних знань та їх популяризації серед користувачів. Висвітлено роль бібліотек в інтенсифікації діалогу суспільства з органами державної влади щодо провадження гендерної політики в Україні, акцентовано увагу на пошуку нових підходів до співробітництва з користувачами та різними організаціями, зокрема з владними структурами, націлених на всебічний розвиток особистості через просування принципів гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок. Розглянуто роль бібліотечних установ в умовах інформаційного суспільства у галузі соціально-правового інформування, зокрема у воєнний час, у тому числі з гендерних питань.

Ключові слова: гендер, бібліотечні установи, інформаційно-комунікативна діяльність бібліотек, соціально-правове інформування, гендерна рівність.

Загальна постановка проблеми. Сьогодні тема гендерної рівності набуває дедалі більшої актуальності. Україна як активний член міжнародної спільноти, керуючись євроінтеграційним курсом, демонструє готовність до створення гендерного паритету у багатьох сферах життя країни. Гендерна політика нашої держави базується на загальновизнаних міжнародних нормах, окреслених, зокрема, у Резолюції Ради Безпеки ООН 1325, Конвенції ООН про лікві-

дацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), Конвенції про політичні права жінок, Конвенції Міжнародної організації праці про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності від 29.06.1951 та інших документах. Гендерна рівність є однією з цілей сталого розвитку ООН до 2030 р. та Стратегії ЄС 2020–2025, оскільки вона створює умови для всебічного розвитку кожної людини, а відтак забезпечує сталий розвиток кожної країни і суспільства загалом. Сьогодні триває процес активної гармонізації вітчизняного законодавства з європейськими нормами, зокрема і у сфері гендерної політики.

В основі гендерної політики нашої держави лежать загально-визнані міжнародні норми, зафіксовані, зокрема, у Загальній декларації прав людини, Конвенції про політичні права жінок, Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок та інших документах. Адже гендерна рівність є необхідною умовою сталого розвитку країни, створення засад для всебічного розвитку людського потенціалу. У рамках євроінтеграційних процесів нашою державою багато зроблено для гармонізації вітчизняного законодавства щодо досягнення на практиці високих європейських стандартів регулювання гендерних відносин.

Бібліотеки, як складова частина соціокультурної системи сучасного суспільства, включені у всі процеси розвитку суспільства. Змінюючись під впливом появи і поширення нових інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема враховуючи стрімке зростання ролі цифрових технологій, сучасні бібліотеки дедалі більше використовують їх у своїй діяльності й доносять інформацію про створення державними структурами, міжнародними й вітчизняними організаціями корисних сайтів і мобільних застосунків, зокрема з гендерної тематики, які допомагають бібліотечним користувачам розібратися з певними темами суспільного життя й вирішити конкретні проблеми. У цьому зв'язку набуває актуальності питання наукового осмислення застосування й використання таких ресурсів у практиці бібліотечної діяльності, адже на такі бібліотечні послуги сьогодні є суспільний запит.

Метою дослідження є аналіз потенціалу цифрового бібліотечно-інформаційного ресурсу задля розширення форм доступу

до офіційної інформації з гендерних питань, підвищення рівня обізнаності громадян у гендерній проблематиці.

Методи дослідження. Використовувалися методи, за допомогою яких формується гендерне знання: теоретичний метод (пов'язує сукупність знань, здобутих усіма методами, у концептуальне бачення проблеми), соціологічні методи (дають змогу співвідносити будь-які гендерні параметри з певними соціальними характеристиками), статистичні методи (виявляють показники, що характеризують ступінь справедливості доступу до користування соціальними благами між соціальними групами з урахуванням гендерного чинника), емпіричний метод (констатує існування реального факту, подій тощо, що розкриває позитивний і негативний досвід гендерної діяльності, характеризує ефективність певних теоретичних підходів).

Аналіз досліджень і публікацій. Окремі аспекти гендерної теорії розглядалися в дослідженнях, започаткованих ще в середині XIX – на початку XX ст. працями О. Єфименко, М. Костомарова, В. Охрімовича О. Левицького, М. Ганенко, З. Кузелі, В. Гнатюка, І. Франка, К. Грушевської, Н. Заглади та ін. [1]. А також у доробках сучасних науковців: Л. Смоляр [2], Н. Лавріненко [3], М. Богачевської-Хом'як [4], О. Горошко [5], О. Козулі [6], В. Агеєвої [7], І. Жеребкіної [8] та ін. Серед зарубіжних дослідників варто виокремити праці М. Кіммела [9], А. Дворкін [10], С. де Бовуар [11] та багатьох інших.

Дослідженням проблематики впровадження та використання цифрових, і, зокрема, мобільних технологій у бібліотечній діяльності присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних науковців, як Т. Гранчак [12], В. Бондаренко [13], І. Терещенко [14], Р. Пракаш [15], Р. Кануел [16] та ін.

Питання комунікації влади та громадянського суспільства досліджують у своїх працях Г. Почепцов [17], Г. Музиченко [18] та ін.

Водночас комунікаційний аспект участі бібліотек в інтенсифікації діалогу суспільства з органами державної влади щодо провадження гендерної політики, є недостатньо розробленим.

Аналіз вітчизняного та зарубіжного наукового доробку з визначеної тематики, з одного боку, засвідчує її актуальність для сучасного суспільства, з іншого – демонструє недостатність фахових дослі-

джень використання цифрових інформаційно-комунікаційних ресурсів для забезпечення доступу до гендерних знань та їх популяризації серед бібліотечних користувачів.

Проблема участі бібліотек у провадженні державної гендерної політики вже досліджувалась автором [19, 20], ця стаття продовжує і розширює тему.

Виклад основного змісту. Як стверджують сучасні науковці, інформація та комунікація є стратегічним ресурсом і системоутворювальним фактором соціально-політичної реальності [21].

Комунікація в українському суспільстві є важливим чинником громадського життя і відіграє значну роль у процесах діалогу з громадянським суспільством, водночас вона є важливим чинником формування державної політики, зокрема з гендерних питань.

Під час цієї комунікації українським бібліотекам варто відслідковувати ситуацію на ринку FemTech – перспективного ринку технологій та цифрових продуктів для жінок і жіночого здоров'я, який лише починає розвиватися в Україні, але має значний вплив на формування гендерної свідомості у суспільстві.

Як свідчить практика, найпопулярнішими продуктами у галузі FemTech є застосунки для фізичного й ментального здоров'я. У топі цих застосунків є й ті, які розроблені українськими фахівцями. Серед них експерти онлайн-медіа SPEKA [22], що розповідає про технології та підприємництво в Україні та світі, виділяють такі:

WhiteRibbonUA – один із найперших українських застосунків у FemTech. Назва перекладається як «біла стрічка», що є міжнародним символом руху проти домашнього насильства. Спочатку сервіс задумали як кнопку тривоги для жертв домашнього насильства з екстреним викликом 102 та служб швидкого реагування. Згодом розробники додали й інший корисний функціонал: сервіс обміну порадами між користувачами, календар циклів тощо;

«Лікуйся» – чатбот у телеграм, створений для безкоштовної допомоги користувачам із діагнозом «рак молочної залози». Сервіс допомагає зорієнтуватися, у якому медичному закладі, які медичні послуги і в якому обсязі можна отримати безоплатно. Це стосується як послуг з діагностики онкологічних захворювань, так і їхнього лікування;

«**Буду мамою**» – безкоштовний чатбот у телеграм та вайбер, створений громадськими організаціями й акушерами-гінекологами. Працює як електронний помічник та гайд: достатньо зазначити тиждень вагітності, і чатбот видасть перелік необхідних обстежень та аналізів, а також знайде найближчу клініку, де ці послуги надають безкоштовно;

Solomia.today – український онлайн-путівник жіночим здоров'ям та гормонами. Авторки сервісу, серед яких гінекологиня, дієтологиня та сексологиня, пояснюють усі процеси, що відбуваються у жіночому організмі з погляду фізіології. Щодня чатбот надсилатиме рекомендації щодо догляду, заняття спортом, харчування тощо для конкретного дня циклу. Це безкоштовний сервіс з деякими платними функціями;

«**Будь**» – платформа, яка допомагає українським жінкам знайти себе у сфері ІТ та креативній індустрії. Тут можна отримати менторську підтримку та поради, а також допомогу в підготовці до співбесіди, щоб стати айтівницею, розробницею, дизайнеркою, тестувальницею тощо. Платформа запрацювала під час повномасштабної війни, щоб побороти проблему безробіття.

Більшість розробників акцентують увагу на створенні застосунків для здоров'я, спорту та харчування [23].

Значна частина з них – це «водні нагадування», які допоможуть розрахувати кількість води, яку потрібно випивати за день. А також застосунки для контролю тренувань та харчування, які допомагають у разі потреби у підрахунку калорій, що споживаються за добу і дають можливість слідкувати за харчуванням, фізичною активністю. У них можна розраховувати калорії, планувати раціон, вести щоденник харчування, слідкувати за вагою та розраховувати інтервальне голодування. Застосунки допоможуть дізнатися про харчові інтереси користувачів, отримати необхідну мотивацію та підтримку. Крім того, такі застосунки містять рецепти та поради щодо здорового харчування та схуднення.

Існує безліч застосунків для тренувань (силові тренування, йога та інші фітнес-заняття) з покроковими інструкціями з фотографіями та відео. Крім того, популярними «жіночими» застосунками є менструальні трекери, додатки з рецептами, додатки для контролю

фінансів, мовні додатки, додатки для покупок [24]. Досить популярні також ті, за допомогою яких можна підібрати макіяж чи колір волосся, вибрати нову зачіску, обрати прикраси [25].

Особливої популярності набувають застосунки для підтримки ментального здоров'я, які допомагають боротися з тривожністю та панікою, створюють оптимальну програму для медитацій, містять заняття для релаксації [26].

Водночас серед цього широкого розмаїття «жіночих» ресурсів бібліотекам важливо звертати увагу на ті, що формують засади гендерної рівності у суспільній свідомості, надають важливі знання, допомагають вирішити конкретні питання.

Значна частина таких ресурсів створена органами державної влади, міжнародними інституціями, науковими установами, громадськими організаціями. Популяризація таких ресурсів є дуже важливою, оскільки інформаційно-комунікаційні технології надають можливість органам влади оперативно реагувати на наявні суспільні виклики і передбачати появу нових, формуючи відповідну законодавчу базу, роз'яснюючи важливі аспекти державної політики із широкого кола питань.

Серед ресурсів, пов'язаних із гендерною тематикою, можна виокремити такі:

1. Ресурси, що створені державними установами самостійно, або у співпраці з іншими організаціями та урядами інших країн

Дія. Платформа Центрів. Онлайн-курс «Гендерна рівність та права людини в роботі ЦНАПу» [27]. Платформа розроблена провідною українською компанією, що займається розробкою і дизайном сайтів і входить до списку топ-30 світових вебагентств, за версією Awwwards, Vintage Web Production у співпраці з Міністерством цифрової трансформації України, ДП «Дія» та проєктом міжнародної технічної допомоги «Супровід урядових реформ в Україні» (проєкт SURGe). Це базовий курс у форматі відеолекцій, який розрахований на 6 год. Він надає можливість користувачу ознайомитися з визначенням основних понять і тем, зокрема з міжнародними зобов'язаннями України та національними нормативно-правовими актами із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Курс стане в нагоді працівникам та працівницям ЦНАПів

та представникам і представницям органів місцевого самоврядування, особливо новостворених громад, які планують якісно організувати роботу ЦНАПу, а також знадобиться всім охочим, хто працює зі сферою адміністративних послуг чи створенням та покращенням діяльності таких центрів.

Дія. Освіта: освітній серіал для підлітків «Базові знання про гендер» [28]. Цей базовий курс, розрахований на 6 год, створений благодійною організацією «Клуб добродіїв» у співпраці з міжнародною гуманітарною організацією Plan International, яка займається правами дітей і рівноправністю дівчат. Усі епізоди серіалу містять поради, куди можна звернутися за підтримкою в разі складної ситуації, пов'язаної з насильством та цькуванням. А також контакти служб і сервісів. Серіал буде корисним не лише для підлітків та молоді, а й для батьків, опікунів та вчителів.

Онлайн-портал стратегічної інформації з питань гендерної рівності [29]. Сервіс впроваджується організацією Пакт за підтримки уряду Канади. До його розробки була створена робоча група, до складу якої увійшли урядова уповноважена з питань гендерної політики К. Левченко, представниці та представники Держстату, ООН Жінки, неурядових та громадських організацій, дослідницьких центрів. Робоча група працювала в рамках моніторингової тематичної підгрупи національної платформи «Рівні права та можливість», створеної при урядовій уповноваженій з питань гендерної політики.

Портал налічує 14 розділів з питань гендерної дискримінації, подолання гендерних стереотипів, участі жінок у політичному та суспільному житті, охорони здоров'я, питань освіти, зайнятості, актуальних питань щодо життя жінок під час воєнних конфліктів.

Цільовою аудиторією Порталу стратегічної інформації є широке коло користувачів, які зацікавлені у подоланні гендерної нерівності в Україні. Дані, зібрані на порталі, будуть корисними під час підготовки адвокаційних кампаній, для моніторингу змін у різних сферах життя, проведення досліджень тощо.

Ресурс містить статистичні, адміністративні та дослідницькі дані, які могли б бути використані для прийняття рішень на національному та регіональному рівнях в Україні, міжнародні і націо-

нальні нормативно-правові документи, деякі розділи перебувають у стадії розробки та наповнення.

До речі, організація Пакт в Україні реалізує чимало інших гендерно орієнтованих проєктів, серед яких можна виділити: «Жіноче лідерство: на шляху відновлення України», який підвищує потенціал і здатність жіночих організацій впливати та брати на себе провідну роль у процесі координації та надання гендерно чутливої відповіді на потреби швидкого реагування і відновлення України, а також активно залучатися до виконання Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки. Мир. Безпека»; проєкт КРИЛА (Жінки залучені: шлях до зростання та економічної безпеки), метою якого є посилення економічної безпеки і покращення економічного благополуччя сільських жінок та найбільш вразливих і маргіналізованих груп; проєкт «Жінки України: залучені, спроможні, незламні», який спрямований на підвищення рівня реалізації прав людини жінками та дівчатами та просування гендерної рівності в Україні [30].

«Платформа допомоги врятованим» [31]. Цей онлайн-майданчик створено за ініціативи офісу віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції О. Стефанішиної, сприяння урядової уповноваженої з питань гендерної політики К. Левченко та підтримки UNFPA в Україні (Фонд народонаселення ООН, сприяє гендерній рівності, репродуктивному здоров'ю та розширенню можливостей молоді). Ресурс є комплексною платформою, яка поєднує дуже багато варіантів допомоги всім, хто її потребує під час війни, насамперед жінкам. На платформі зібрано служби, які надають психологічну, юридичну та соціальну допомогу постраждалим під час війни. Крім того, на сайті є буклети й інформаційні матеріали, щоб допомогти тим, хто пережив насильство. Також платформа знайомить з новинами, корисними матеріалами щодо економічних можливостей, навчання та розвитку. Усі сервіси, розміщені на платформі, є перевіреними, конфіденційними та безоплатними.

Національна соціальна сервісна служба України [32]. Проєкт реалізовано Фондом Східна Європа та Державним агентством з питань електронного урядування України у межах програми міжнародної технічної допомоги «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP), за фінансової

підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва. Це сайт центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, зокрема з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Національна соціальна сервісна служба України співпрацює з громадськими та міжнародними організаціями, які здійснюють свою діяльність у цій сфері, такими як: Національна рада жінок України, Благодійне товариство «Київський інститут гендерних досліджень», Центр «Розвиток демократії», Спілка жінок України, Структура ООН Жінки в Україні, Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні, Рада Європи в Україні та ін. Ресурс містить нормативно-правову базу, інформаційні пам'ятки з питань сексуального насильства, дискримінації, Проект РЄ щодо боротьби з насильством стосовно жінок в Україні, poradnik для гендерних радників і радниць. Портал перебуває в стадії наповнення.

2. Ресурси, що створені структурами ООН, ЄС, урядами інших країн

Бібліотека з питань гендерної рівності [33]. Ресурс створений Регіональною комунікаційною програмою «Східне сусідство ЄС» («EU NEIGHBOURS east») на 2020–2024 рр., що фінансується ЄС. Він розроблений у рамках проекту «Європейський Союз за гендерну рівність: Служба допомоги реформам», що фінансується Європейським Союзом і містить інформаційні бюлетені; інформаційні пакети; відгуки; звіти; методичні документи; фактичні листівки, публікації з питань життєдіяльності громадянського суспільства, життя жінок; захисту населення; здоров'я; належного урядування; прав людини. Ресурс також містить підбірку доповідей, звітів, відео та інших публікацій про гендерну рівність та розширення можливостей жінок в Україні. Публікації охоплюють такі сфери, як рівна участь в управлінні; економічні та соціальні права; сексуальне та репродуктивне здоров'я та право; гендерно зумовлене насильство, зелений перехід та цифрова трансформація; порядок денний щодо жінок, миру та безпеки та вплив пандемії COVID-19 на жінок та дівчат, а також вплив повномасштабного вторгнення РФ в Україну на становище жінок і дівчат і ситуацію з гендерною рівністю в Україні.

UNFPA в Україні [34]. Сайт створено UNFPA, Фондом народонаселення ООН. Ресурс сприяє гендерній рівності, репродуктивному здоров'ю та розширенню можливостей молоді. UNFPA працює у 150 країнах, а в Україні – з 1997 р. Ресурс знайомить зі статистичними даними, новинами, звітами, бюлетенями, доповідями та відеоматеріалами з гендерної тематики, методичними посібниками, інформацією про акції та програми, які впроваджуються в Україні, дослідженнями щодо впливу війни на жінок і дівчат. Сайт спрямований на протидію та запобігання гендерно зумовленому насильству; надання високоспеціалізованих послуг постраждалим від гендерного насильства, проведення інформаційних кампаній з питань самореалізації (освіта, профорієнтація), здорового способу життя, подолання гендерних стереотипів.

ООН Жінки [35] – сайт структури ООН, який знайомить із новинами, публікаціями, відео- та мультимедійними матеріалами з широкого кола питань щодо жіночого лідерства, життя жінок, миру та безпеки, подолання насильства щодо жінок та дівчат, розширення економічних прав та можливостей жінок, подолання гендерних стереотипів.

Жіноча освітня онлайн-академія «Мрій та Досягай» [36], яка розроблена структурою ООН Жінки та громадською організацією Impact Force, що створює проекти для підтримки та залучення українців, зосереджуючись на їхньому розвитку та включенні в процес євроінтеграції. Онлайн-академія «Мрій та Досягай» створена з метою допомоги українським переселенкам знайти нові можливості та стабільність у важкі часи. Ресурс покликаний надати знання із цифрової грамотності, навчити принципам економічної самодостатності та фінансової безпеки українських жінок і їхніх родин. Основна частина навчання містить 11 модулів і проходить онлайн. Навчання зосереджене на темах діджитал-маркетингу, бізнес-стратегії, продажів та інтегрування стійкої моделі соціально відповідального бізнесу.

Платформа «Жінки – це 50 % успіху України» [37]. Сайт створено завдяки підтримці британського народу через Міністерство закордонних справ, у справах співдружності та розвитку в рамках Фонду розвитку ефективного врядування. Це соціальний проект,

спрямований на активізацію та підтримку жінок у громадському та політичному житті, врівноваження представництва жінок та чоловіків на ключових позиціях заради пришвидшення створення справді європейської моделі суспільства. Ресурс містить відеоісторії про жінок; громадсько-просвітницьку кампанію; медійний проєкт про жінок-лідерок із державного, громадського та медійного секторів; бібліотеку досліджень, навчальних матеріалів, посібників та книг.

3. Ресурси, що створені науковими установами України

Серед них варто виділити *інтернет-сторінку Центру правових досліджень гендерної політики при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України* [38]. Керівником Центру правових досліджень гендерної політики Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України є доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, член-кореспондент НАПрН України Н. Оніщенко.

Ресурс містить аналіз правової системи України з точки зору забезпечення прав особи, рівності прав жінок і чоловіків, а також розроблення відповідних рекомендацій; матеріали для розробки пропозицій щодо визначення пріоритетних напрямів розвитку гендерно чутливих галузей законодавства України; аналіз міжнародного права та національного законодавства іноземних держав у сфері прав особи; правову експертизу на предмет відповідності міжнародним зобов'язанням України та актам міжнародного права у сфері забезпечення гендерної рівності законів, інших нормативно-правових актів та їх проєктів; пропозиції щодо усунення дискримінації за ознакою статі; науково-аналітичні дослідження у сфері гендерної рівності, а також матеріали, створені у рамках міжнародного співробітництва з питань удосконалення правової системи України у сфері гендерної рівності. Центр займається підготовкою видань з питань забезпечення гендерної рівності, збірок перекладів актів міжнародного права та законодавства іноземних держав на українську мову, глосаріїв та словників термінів. За роки існування центру підготовлено та опубліковано чотири монографії.

Серед інших наукових установ виділяються: кафедра соціології Національного університету «Києво-Могилянська академія» [39],

Український центр гендерної освіти при КПІ ім. Ігоря Сікорського [40], Гендерний центр Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини [41] тощо.

Підсумовуючи, можна констатувати, що сьогодні в інформаційному просторі наявне широке розмаїття цифрових ресурсів гендерного спрямування. Це підвищує значення інформаційно-комунікаційної діяльності бібліотек у процесі задоволення інформаційних потреб користувачів. Отже, комунікаційний аспект участі бібліотек в інтенсифікації діалогу суспільства з органами державної влади набуває дедалі більшої актуальності.

Очевидно, що з метою підвищення ефективності державних комунікацій важливо використовувати всі її доступні канали. У сучасному світі традиційні медіа поступово втрачають свою провідну позицію, поступаючись інтернет-ресурсам [42]. Користувачі дедалі більше надають перевагу пошуку інформації саме в інтернет-середовищі.

За даними дослідження, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології [43], майже третина громадян України не користується державними електронними послугами, тому що в них начебто немає такої потреби. Хоча потім, коли респондентів запитували, якими послугами їм хотілось би користуватись, майже половина з них називала певну послугу, яку хотіли б бачити. І часом люди, до речі, називали ті послуги, які насправді вже існують. Тобто громадяни не знають, що вже існує певна послуга і нею можна користуватись.

Тож саме бібліотеки можуть стати тим інформаційно-комунікаційним майданчиком, завдяки якому громадяни стануть більш обізнаними щодо пошуків потрібної інформації (а в більшості випадків – і отримати необхідну інформацію просто в бібліотеці), При цьому з роками стає дедалі менше людей, яким не вистачає цифрових навичок для користування цими послугами.

Як свідчать висновки звіту Global Digital 2023 [44], на початок 2023 р. 5,44 млрд людей користуються мобільними телефонами, що становить 68% загальної кількості населення світу. Кількість унікальних користувачів мобільних телефонів за останній рік збільшилася на понад 3% – на 168 млн нових користувачів.

Сьогодні у світі налічується 5,16 млрд користувачів інтернету. Це означає, що 64,4 % світового населення мають доступ до інтернету. За рік кількість інтернет-користувачів зросла на 1,9%.

Мабуть, найцікавіші результати звіту GWI стосуються кількості часу, який користувачі проводять в інтернеті. Порівняно з роком раніше вона скоротилася майже на 5%.

На думку експертів, загальне скорочення часу, проведеного в інтернеті, говорить про зміну цифрових звичок у світі.

Ні, інтернет не став відігравати в житті людей меншу роль. Більш ретельний аналіз даних показує, що люди починають раціональніше і виважено підходити до того, як вони проводять час в інтернеті. Інакше кажучи, люди надають пріоритет якості над кількістю (а саме бібліотеки зберігають, продукують і надають якісну інформацію). Причому «пошук інформації», як і раніше, є основною причиною використання інтернету сьогодні.

На початку 2024 р. в Україні було 29,64 млн користувачів інтернету, тоді рівень проникнення становив 79,2%. Не користуються інтернетом 7,7 млн (або 20%) людей в Україні. Загалом показник інтернет-проникнення в Україні дещо вищий загальносвітового і становить 66%. Здебільшого ці люди використовують смартфон для доступу в інтернет – частка таких користувачів на рівні 97%.

Основними причинами використання інтернету люди називають пошук інформації (60,9 % респондентів назвали це головною причиною онлайн-життя), намагання залишатися на зв'язку з друзями й сім'єю (56,6%), перегляд відео й фільмів (52,3 %). На четвертому місці (51,9%) – отримання інформації про новини й події, а на п'ятому – пошук порад, як щось зробити.

Частка людей, які користуються державними послугами онлайн, збільшилася до 64%. Щонайменше 51 % із них користувались додатком або порталом «Дія» у 2023 р.

Висновки. Сьогодні в Україні, враховуючи євроінтеграційні аспекти, інтерес до гендерної тематики постійно зростає. Водночас гендерна пріоритезація є однією з основ реалізації гендерної політики ЄС. Бібліотеки зі своїм потужним інформаційним ресурсом і можливостями м'якого, але ефективного, впливу на людську свідомість можуть значно допомогти фахово інтегрувати гендерну

складову в усі сфери суспільного життя, просунути реалізацію державної гендерної політики, доносячи до своїх користувачів інформацію про актуальні застосунки, сайти, напрями державної роботи у цій сфері. Усе це в комплексі з так званими спеціальними заходами, що покликані привернути увагу до точкових гендерних проблем, стане потужною рушійною силою у здійсненні фахової інтеграції гендерної складової в усі сфери суспільного життя і в широкому контексті – у забезпеченні прав людини, оскільки гендерна рівність є важливою складовою цього поняття.

Враховуючи широке впровадження цифрових технологій у бібліотечне життя, така діяльність сприятиме зростанню позитивного іміджу українських бібліотек як на державному, так і на міжнародному рівнях, а також трансформації вітчизняних бібліотечних установ у сучасні інформаційно-комунікаційні хаби громадянського суспільства.

Список бібліографічних посилань

1. Земзюліна Н. Теорія та практика гендерних досліджень в сучасній науковій думці. *Центр гендерних досліджень Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького*. URL: <https://gender-ck.inf.ua/articles/teoriya-ta-praktika-gendernih-doslidzhen-v-suchasnij-naukovij-dumci> (дата звернення: 03.07.2024).

2. Смоляр Л. Минуле заради майбутнього: жіночий рух Наддніпрянської України II пол. XIX – поч. XX ст. *Сторінки історії* : монографія. Одеса : Астропринт, 1998. 408 с.

3. Лавріненко Н. Гендерні відносини в українській родині. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2010. № 1. С. 138–162.

4. Богачевська М. Білим по білому: Жінки у громадському житті України 1884–1939. Київ : Либідь, 1995. 424 с.

5. Горошко О. І. Становлення інформаційного суспільства як фактор трансформації гендерного дискурсу. *Вісн. Міжнар. слов'ян. ун-ту* : укр. наук.-теор. журнал. Харків, 2008. № 1. С. 23–24.

6. Козуля О. Жінки в історії України. Київ : Укр. центр духов. культури, 1993. 255 с.

7. Агеєва В. Жіночий простір: феміністичний дискурс українського модернізму. Київ : Факт, 2003. 320 с.
8. Жеребкіна І. А. О можливостях антимілітаристського феміністського мислення у часи пандемії. *Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Теорія культури і філософія науки*. 2020. Вип. 62. С. 20–25. <https://doi.org/10.26565/2306-6687-2020-62-03>
9. Кімелл Майкл С. Гендероване суспільство. Київ : Сфера, 2003, 490 с.
10. Dworkin A. Heartbreak: the political memoir of a feminist militant. New York: Basic Books, 2002. 240 p.
11. Бовуар С. де. Друга стаття. Київ : Основи, 1994. 390 с.
12. Гранчак Т., Бондаренко В. Бібліотечний мобільний сервіс як основа функціонування бібліотеки 4.0. *Бібл. вісн.* 2021. № 2. С. 17–29. <https://doi.org/10.15407/bv2021.02.017>
13. Бондаренко В. Бібліотечне інтернет-обслуговування: стан та перспективи : монографія / наук. ред. Т. Гранчак. Київ, 2016. 273 с.
14. Терещенко І. Бібліотека і мобільні технології: тенденції та можливості. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2015. Вип. 41. С. 560–572. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21 COM=2&I21 DBN=UJRN&P21 DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/nprnbuimviv_2015_41_43.pdf (дата звернення: 05.06.2024).
15. Prakash, R. Use of mobile technology in library services. *Neuro Quantology*. 2022. Vol. 20. Is. 13. November. Pp. 2430-2435. URL: https://www.neuroquantology.com/media/article_pdfs/2430-2435.pdf (дата звернення: 07.06.2024).
16. Canuel R. Mobile Technology and Academic Libraries: Innovative Services for Research and Learning / Robin Canuel, Chad Crichton. Chicago, IL: Association of College and Libraries. 2017. 248 p. <https://doi.org/10.1080/15367967.2018.1441717>
17. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Київ : Києво-Могилян. акад., 2015. 496 с.
18. Музиченко, Г. Співпраця влади та громадянського суспільства як умова подальшого демократичного розвитку України. *Наук. пр. Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні*

науки та публічне управління. 2023. 3(63). С. 83–88. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3\(63\)-19](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3(63)-19)

19. Чернявська Л. Консолідований інформаційний сегмент із гендерних питань: специфіка створення. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2014. Вип. 39. С. 397–406. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2014_39_36 (дата звернення: 25.07.2024).

20. Чернявська Л. Комунікативний простір сучасної бібліотеки як фактор утвердження основ гендерної рівності в суспільстві. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2021. Вип. 61. С. 320–336. <https://doi.org/10.15407/np.61.320>

21. Гранчак Т. Становлення бібліотеки як суб'єкта політичної комунікації. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2013. Вип. 36. С. 38–55. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/naukprazi/36.pdf> (дата звернення: 07.06.2024)

22. Нагорна А. Український FemTech: п'ять сервісів, що покращують життя жінок. *SPEKA* 29 січ. 2024. URL: <https://speka.media/ukrayinskii-femtech-5-servisiv-vrx842> (дата звернення: 25.07.2024).

23. Тарасова А. Топ-14 мобільних додатків для здоров'я, спорту та харчування. *GSMHUB*. 12 берез. 2024. URL: <https://gsmhub.com.ua/articles/top-14-mobil-nih-dodatkov-dlya-zdorov-ya-sportu-ta-harchuvannya> (дата звернення: 25.07.2024).

24. Жасминова Є. 5 корисних додатків для смартфона жінки. *GALKA.IF.UA*. 28 лют. 2019. URL: <https://galka.if.ua/5-korisnikh-dodatkov-dlya-smartfonu-zhink/> (дата звернення: 25.07.2024).

25. Пас І. 10 найкращих програм для макіяжу зі штучним інтелектом. *Morning Dough* 27 січ. 2024. URL: <https://www.morningdough.com/uk/ai-tools/best-ai-makeup-app/> (дата звернення: 25.07.2024).

26. Коновалова Х. 10 корисних застосунків для ментального здоров'я. Слухаємо музику, ведемо щоденник та спілкуємося з розумним чатботом. *SPEKA*. 10 жовт. 2023. URL: <https://speka.media/10-korisnix-zastosunkiv-dlya-mentalnogo-zdorovya-sluxajemo-muziku-vedemo-shhodennik-ta-spilkuemosya-z-rozumnim-catbotom-9-e23-m9> (дата звернення: 07.06.2024).

27. Онлайн-курс «Гендерна рівність та права людини в роботі

ЦНАПу». *Платформа Дія Центрив*. URL: <https://center.diiia.gov.ua/education/course/genderna-rivnist-ta-prava-ludini-v-roboti-snapu> (дата звернення: 07.06.2024).

28. Базові знання про гендер *Дія.Освіта*. URL: <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/basic-knowledge-about-gender> (дата звернення: 07.06.2024).

29. Портал стратегічної інформації з питань гендерної рівності. URL: <https://genderdata.kgsi.org.ua/uk> (дата звернення: 27.07.2024).

30. Пакт Україна. URL: https://www.pactukraine.org.ua/uk/in_ukraine (дата звернення: 07.06.2024).

31. Платформа допомоги врятованим. URL: <https://www.help-platform.in.ua/> (дата звернення: 07.06.2024).

32. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist> (дата звернення: 07.06.2024).

33. Бібліотека з питань гендерної рівності. *EUNEIGHBOURS east*. URL: <https://euneighbourseast.eu/uk/gender-equality-ua/biblioteka/> (дата звернення: 07.06.2024).

34. UNFPA в Україні. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/GenderProgram> (дата звернення: 07.06.2024).

35. ООН Жінки. URL: <https://ukraine.unwomen.org/uk> (дата звернення: 07.06.2024).

36. Онлайн-академія «Мрій та Досягай» випустила перших підприємців. *Дія.Бізнес*. 6 груд. 2023. URL: <https://business.diiia.gov.ua/cases/women-entrepreneurship/onlajn-akademia-mrij-ta-dosagaj-vipustila-persih-pidpriemic> (дата звернення: 07.06.2024).

37. Жінки – це 50% успіху України. URL: <https://50vidsotkiv.org.ua/> (дата звернення: 07.06.2024).

38. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України. URL: http://idpnan.org.ua/centr_pravovih_problem_gendernoi_politiki.html (дата звернення: 07.06.2024).

39. Сайт кафедри соціології Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <https://sociology.ukma.edu.ua/read/> (дата звернення: 07.06.2024).

40. Український центр гендерної освіти. URL: <https://kpi.ua/gender> (дата звернення: 07.06.2024).

41. Гендерний центр Уманського державного педагогічного універ-

ситету імені Павла Тичини URL: <http://surl.li/ovqfgl> (дата звернення: 07.06.2024).

42. Ставлення українців до медіа та споживання різних типів медіа у 2023 р.: результати опитування USAID–Internews. *ukrinform.ua*. 1 листоп. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3778723-stavlenna-ukrainsiv-do-media-ta-spozivanna-riznih-tipiv-media-u-2023-r-rezultati-opituvanna-usaidinternews.html> (дата звернення: 27.07.2024).

43. Державними послугами онлайн користуються вже 64% українців. *ukrinform.ua*. 26 січ. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3818706-derzavnimi-poslugami-onlajn-koristuutsa-vze-64-ukrainsiv.html> (дата звернення: 27.07.2024).

44. Kemp, S. Digital 2023: Global Overview Report (2023, January 26). *DataReportal*. URL: https://datareportal.com/reports/digital-2023-global-overview-report?trk=article-ssr-frontend-pulse_little-text-block (дата звернення: 01.08.2024).

References

1. Zemziulina, N. (2012). *Teoriia ta praktyka hendernykh doslidzhen v suchasnij naukovi dumtsi* [Theory and practice of gender studies in modern scientific thought] *Tsentr hendernykh doslidzhen Cherkaskoho natsionalnoho universytetu im. Bohdana Khmelnytskoho – Center for Gender Studies at Bohdan Khmelnytsky Cherkasy National University* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://gender-ck.inf.ua/articles/teoriya-ta-praktika-gendernih-doslidzhen-v-suchasnij-naukovij-dumci> (Last accessed: 03.07.2024).

2. Smoliar, L. (1998). *Mynule zarady maibutnoho: zhinochy i rukh Naddnyprianskoï Ukrainy II pol. XIX – poch. XX st. Storinky istorii* [The past for the sake of the future: women's movement in Dnieper Ukraine 2 nd half XIX – early 20 th century. Pages of history]. Odesa: Astroprynt [in Ukrainian].

3. Lavrinenko, N. (2010). *Genderni vidnosyny v ukrainskii rodyni* [Gender relations in Ukrainian family]. *Sotsiologhiia: teoriia, metody, marketynh – Sociology: Theory, Methods, Marketing, 1*, 138-162 [in Ukrainian].

4. Bohachevska, M. (1995). Bilym po bilomu: Zhinky u hromadskomu zhytti Ukrainy 1884-1939 [White on white: women in the public life in Ukraine 1884-1939]. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].

5. Horoshko, O. I. (2008). Stanovlennia informatsiinoho suspilstva yak faktor transformatsii hendernoho dyskursu [The formation of the information society as a factor in the transformation of gender discourse]. *Visnyk Mizhnarodnoho Slovianskoho universytetu: ukrainskyi naukovo-teoretychnyi zhurnal – Bulletin of the International Slavic University: Ukrainian Scientific and Theoretical Journal*, 1, 23-24 [in Ukrainian].

6. Kozulia, O. (1993). Zhinky v istorii Ukrainy [Women in the history of Ukraine]. Kyiv: Ukraine center of spirits. Cultures [in Ukrainian].

7. Aheieva, V. (2003). Zhinochyi prostir: feministychnyi dyskurs ukrainskoho modernizmu [Women's space: feminist discourse of Ukrainian modernism]. Kyiv: Fakt [in Ukrainian].

8. Zherebkina, I. A. (2020). O mozhlyvostiakh antymilitarystskoho feministskoho myslennia u chasy pandemii [On the possibilities of anti-militarist feminist thinking in pandemic times]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriya: Teoriia kultury i filosofii nauky – Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Theory of Culture and Philosophy of Science*, 62, 20-25. <https://doi.org/10.26565/2306-6687-2020-62-03>

9. Kimmel, Majkl S. (2003). Henderovane suspilstvo [The gendered society]. Kyiv: Sfera [in Ukrainian].

10. Dworkin, A. (2002). Heartbreak: the political memoir of a feminist militant. New York: Basic Books.

11. Bovuar, S. de (1994). Druha stat [Second gender]. Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].

12. Hranchak, T., Bondarenko, V. (2021). Bibliotechnyi mobilnyi servis yak osnova funktsionuvannia biblioteky 4.0 [Library mobile service as the basis of library 4.0 functioning]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Journal*, 2, 17-29 [in Ukrainian]. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2021_2_4.

13. Bondarenko, V. (2016). Bibliotechnie internet-obsluhovuvannia: stan ta prespektyvy [Library Internet service: status and prospects]. Kyiv [in Ukrainian].

14. Tereshchenko, I. (2015). Biblioteka i mobilni tekhnolohii:

tendentsii ta mozhlyvosti [Library and mobile technologies: trends and capabilities]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 41, 560-572 [in Ukrainian]. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2015_41_43 (Last accessed: 05.06.2024).

15. Prakash, R. (2022). Use of mobile technology in library services. *Neuro Quantology*. Vol. 20. Is. 13. November. Pp. 2430-2435. Retrieved from https://www.neuroquantology.com/media/article_pdfs/2430-2435.pdf (Last accessed: 07.06.2024).

16. Canuel, R. (2017). *Mobile Technology and Academic Libraries: Innovative Services for Research and Learning* / Robin Canuel, Chad Crichton. Chicago, IL: Association of College and Libraries. <https://doi.org/10.1080/15367967.2018.1441717>

17. Pocheptsov, H. (2015). Suchasni informatsijni vijny [Modern information wars]. Kyiv: Kyiv-Mohylyan. Acad [in Ukrainian].

18. Muzychenko, H. (2023). Spivpratsia vlady ta hromadianskoho suspilstva iak umova podalshoho demokratychnoho rozvytku Ukrainy [Cooperation between the authorities and civil society as a precondition for further democratic development of Ukraine]. *Scientific Works of the Interregional Academy of Personnel Management*, 3(63), 83-88 [in Ukrainian]. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3\(63\)-19](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3(63)-19)

19. Cherniavska, L. (2014). Konsolidovanyi informatsiyniy sehmēt iz hendernykh pytan: spetsyfika stvorennia [Consolidated information segment on gender issues: specifics of creation]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 39, 397-406. Kyiv [in Ukrainian]. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2014_39_36 (Last accessed: 25.07.2024).

20. Cherniavska, L. (2021). Komunikatyvnyi prostir suchasnoi biblioteky yak faktor utverdzhennia osnov hendernoї rivnosti v suspilstvi [Communicative space of a modern library as a factor in establishing the foundations for gender equality]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 61, 320-336. Kyiv [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.61.320>

21. Hrachak, T. (2013). Stanovlennia biblioteky yak subiekta

politychnoi komunikatsii [Development of the library as a subject of political communication] *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 36, 38-55. Kyiv [in Ukrainian]. Retrieved from <http://nbuviap.gov.ua/images/naukprazi/36.pdf> (Last accessed: 07.06.2024).

22. Nahorna, A. (2024). Ukrainskyi FemTech: piat servisiv, scho pokraschiut zhyttia zhinok [Ukrainian FemTech: five services that improve woman life]. *SPEKA* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://speka.media/ukrayinskii-femtech-5-servisiv-vrx842> (Last accessed: 25.07.2024).

23. Tarasova, A. (2024). Top-14 mobilnykh dodatkov dlia zdorovia, sportu ta kharchuvannia [Top 14 mobile applications for health, sports and nutrition]. *GSMHUB* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://gsmhub.com.ua/articles/top-14-mobil-nih-dodatkov-dlya-zdorov-ya-sportu-ta-harchuvannia> (Last accessed: 25.07.2024).

24. Zhasmynova, Ye. (2019). 5 korysnykh dodatkov dlia smartfonu zhinky [5 useful applications for a woman's smartphone]. *GALKA.IF.UA* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://galka.if.ua/5-korisnykh-dodatkov-dlya-smartfonu-zhinky/> (Last accessed: 25.07.2024).

25. Pas, I. (2024). 10 naikraschykh prohram dlia makiiazhu zi shturnym intelektom [10 best makeup programs with artificial intelligence]. *Morning Dough* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://www.morningdough.com/uk/ai-tools/best-ai-makeup-app/> (Last accessed: 25.07.2024).

26. Konovalova, Kh. (2023). 10 korysnykh zastosunkiv dlia mentalnoho zdorovia. Slukhaiemo muzyku, vedemo schodennyk ta spilkuemosia z rozumnym chatbotom [10 useful apps for mental health. We listen to music, keep a diary and communicate with a smart chatbot]. *SPEKA* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://speka.media/10-korisnix-zastosunkiv-dlya-mentalnogo-zdorovya-sluxajemo-muziku-vedemo-shhodennik-ta-splukujemosya-z-rozumnim-catbotom-9-e23-m9> (Last accessed: 07.06.2024).

27. Onlain-kurs “Henderna rivnist ta prava liudyny v roboti TsNAPu”. [Online course “Gender Equality and Human Rights in the Work of Administrative Service Center”]. *center.diia.gov.ua* [in Ukrainian].

Retrieved from <https://center.diia.gov.ua/education/course/genderna-rivnist-ta-prava-ludini-v-roboti-cnpu> (Last accessed: 07.06.2024).

28. Bazovi znannia pro hender [Basic knowledge about gender]. *osvita.diia.gov.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://osvita.diia.gov.ua/courses/basic-knowledge-about-gender> (Last accessed: 07.06.2024).

29. Portal stratehichnoi informatsii z pytan hendernoi rivnosti [Portal of strategic information on gender equality]. *genderdata.kgsi.org.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://genderdata.kgsi.org.ua/uk> (Last accessed: 27.07.2024).

30. Pakt Ukraina [Pact Ukraine]. *pactukraine.org.ua/uk* [in Ukrainian]. Retrieved from https://www.pactukraine.org.ua/uk/in_ukraine (Last accessed: 07.06.2024).

31. Platforma dopomohy vriatovanyh [Platform for helping survivors] *help-platform.in.ua*. [in Ukrainian]. Retrieved from <https://www.help-platform.in.ua/> (Last accessed: 07.06.2024).

32. Natsionalna sotsialna servisna sluzhba Ukrainy [National Social Service of Ukraine]. *nssu.gov.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist> (Last accessed: 07.06.2024).

33. Biblioteka z pytan hendernoi rivnosti [Library on issues of gender equality]. *euneighbourseast.eu* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://euneighbourseast.eu/uk/gender-equality-ua/biblioteka/> (Last accessed: 07.06.2024).

34. UNFPA in Ukraine. *ukraine.unfpa.org* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://ukraine.unfpa.org/uk> (Last accessed: 07.06.2024).

35. UN Women [in Ukrainian]. Retrieved from <https://ukraine.unwomen.org/uk> (Last accessed: 07.06.2024).

36. Onlain-akademiia “Mrii ta Dosiahai” vypustyla pershykh pidpriimyts [First female entrepreneurs graduated from the online academy “Dream and Achieve”]. *Diia. Biznes – Action. Business* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://business.diia.gov.ua/cases/women-entrepreneurship/onlajn-akademiia-mrij-ta-dosagaj-vipustila-persih-pidpriemic> (Last accessed: 07.06.2024).

37. Zhinky – tse 50% uspikhu Ukrainy [Women are 50% of Ukraine’s success] [in Ukrainian]. Retrieved from <https://50-vidsotkiv.org.ua/> (Last accessed: 07.06.2024).

38. Instytut derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho Natsionalnoi

akademii nauk Ukrainy [V. M. Koretsky Institute of State and Law NAS of Ukraine] [in Ukrainian]. Retrieved from http://idpnan.org.ua/centr_pravovih_problem_gendernoi_politiki.html (Last accessed: 07.06.2024).

39. Sait kafedry sotsiologhii Natsionalnoho universytetu “Kyievo-Mohylianska akademiia” [Website of the Department of Sociology of the National University “Kyiv-Mohyla Academy”]. *sociology.ukma.edu.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://sociology.ukma.edu.ua/read/> (Last accessed: 07.06.2024).

40. Ukrainskyi tsentr gendernoi osvity [Ukrainian Center for Gender Education]. *kpi.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://kpi.ua/gender> (Last accessed: 07.06.2024).

41. Hendernyi tsentr Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychyny [Gender Center of Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychyna]. *udpu.edu.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://surl.li/ovqfgl> (Last accessed: 07.06.2024).

42. Stavlennia ukrainsiv do media ta spozhyvannia riznykh typiv media u 2023 r.: rezultaty opytuvannia USAID–Internews [Attitudes of Ukrainians towards media and consumption of different types of media in 2023: results of the USAID-Internews survey]. (2023, November 1). *Ukrinform.ua – Ukrinform.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3778723-stavlenna-ukrainsiv-do-media-ta-spozivanna-riznih-tipiv-media-u-2023-r-rezultati-opituvanna-usaidinternews.html> (Last accessed: 27.07.2024).

43. Derzhavnymy posluhamy onlain korystuiutsia vzhe 64% ukrainsiv [64% of Ukrainians already use state services online]. *Ukrinform.ua – Ukrinform.ua* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3818706-derzavnimi-poslugami-onlajn-koristuutsa-vze-64-ukrainsiv.html> (Last accessed: 27.07.2024).

44. Kemp, S. Digital 2023: Global Overview Report (2023, January 26). *DataReportal*. Retrieved from https://datareportal.com/reports/digital-2023-global-overview-report?trk=article-ssr-frontend-pulse_little-text-block (Last accessed: 01.08.2024).

Стаття надійшла до редакції 12.08.2024.

Lina Cherniavska,
Research Associate,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: lina2014.cher@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7703-540X>

The Library as a Participant in the Dialogue between Public and State Authorities in Achieving Gender Parity in Ukraine

The article presents a study of library activities aimed at ensuring gender equality in modern society. Emphasis is placed on the effectiveness of using the possibilities of digital technologies in library activities to inform users about useful sites and mobile applications on gender issues created by state structures, international and domestic organizations. An analysis of the existing digital resource, which can be used by libraries to expand citizens' access to official information on gender issues, and to raise awareness of gender issues, was made. Attention is focused on resources created by state authorities, international institutions, and scientific institutions. These are, first of all, those created by Ukrainian state institutions independently or in cooperation with other organizations and governments of other countries. The most significant among them are: *Action. Centers platform. Online course Gender equality and human rights in the work of the Central National Academy of Sciences*; *Action. Education: the educational series for teenagers «Basic knowledge about gender»*; *Online portal of strategic information on issues of gender equality*; *Platform of assistance to the rescued*; *National Social Service Service of Ukraine*. The second group of resources are those created by the structures of the UN, the EU, and the governments of other countries. The most informative of them are the following: *Library on Gender Equality, UNFPA in Ukraine*, the website of the UN Women structure, *Women's Educational Online Academy «Dream and Achieve»*, *Library on Gender Equality*, *Platform Women are 50% of Ukraine's success*. The third group consists of resources created by scientific institutions of Ukraine, which acquaint users with the results of their scientific research. These are the Internet pages of the Center for Legal Studies of Gender Policy at V. M. Koretsky Institute of State and Law National Academy of Sciences of Ukraine, as well as gender centers created at universities. Attention is focused on the actualization of the communication aspect of libraries' participation in the intensification of the dialogue between public and state authorities, it is emphasized that libraries today can become the information and communication platform that will significantly increase the effectiveness of the integration of the gender component in all spheres of public life.

Keywords: gender, library institutions, information and communication activities of libraries, social and legal information, gender equality.